

บทคัดย่อ

โครงการการเลี้ยงปุนิมที่สอดคล้องกับระบบนิเวศเพื่อพัฒนาเป็นอาชีพที่ยั่งยืน ของชุมชน บ้านหัวทาง ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวงจรชีวิต ธรรมชาติของ ปุดำ และวิธีการเลี้ยงปุนิมที่สอดคล้องกับระบบนิเวศที่ปุดำอยู่อาศัย รวมไปถึงแนวทางการบริหารจัดการ สมาชิกเลี้ยงปุดำ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมชุมชนบ้านหัวทาง เพื่อให้สามารถ เลี้ยงได้อย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน

วิธีการศึกษา ใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์ ผู้ประกอบอาชีพประมงจับปุดำ ประชาชนชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ประมงจังหวัด ลงสำรวจแหล่งที่อยู่อาศัยของปุดำตามธรรมชาติ สืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต สำรวจข้อมูลจำนวนผู้เลี้ยงปุนิมในชุมชนบ้านหัวทาง จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากผู้เลี้ยงปุนิม จัดประชุมสมาชิกเพื่อหาวิธีการเลี้ยงปุนิมให้สอดคล้องกับธรรมชาติ หลังจากนั้นก็ได้ ทดลองเลี้ยงปุนิม

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตและธรรมชาติของปุดำ รู้จักเพศ วงจรชีวิต แหล่งที่อยู่อาศัยการเจริญเติบโต อาหาร นำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการเลี้ยงปุนิมที่ สอดคล้องกับระบบนิเวศที่อยู่อาศัย มีการถ่ายเปลี่ยนน้ำ ใช้เครื่องตีน้ำมาช่วยเพิ่มออกซิเจน มีการ พุคคุยปรีกษาหรือเป็นระยะ

ทีมวิจัยเกิดมิตการเรียนรู้ด้านต่างๆดังนี้

1. งานวิจัยกับมิติเศรษฐกิจ งานวิจัยช่วยในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปุนิมแก่ สมาชิก โดยสามารถเข้ามาช่วยแก้ปัญหา โดยการเรียนรู้ฐานอาชีพปุนิม ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการ สำรวจ ศึกษาดูงาน พุคคุยแลกเปลี่ยน และทดลอง เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่เข้ามา ส่งเสริมระบบความคิด ส่งผลให้ มีการเพิ่มขึ้นของรายได้ ส่งผลให้ ภรรยา เด็ก เยาวชน มีรายได้จาก การเลี้ยงปุนิม นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานช่วยเปิดพื้นที่ทางการตลาด การจัดบูทนิทรรศการในงาน เทศกาลต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล, สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสตูล เป็นต้น

2. มิติความรู้ ทีมวิจัยได้ความรู้ ในการขยายผลการเรียนรู้แก่กลุ่มสมาชิกเลี้ยงปุนิม ทั้งในและ นอกพื้นที่ เช่น การเชื่อมเครือข่ายกลุ่มเลี้ยงปุนิมบ้านหัวหิน ตำบลละงู, รวมถึงเป็นแหล่งศึกษาดู งานแก่คนต่างประเทศ เช่น จีน (เจ้าหน้าที่ป่าไม้มณฑลยูนนานประเทศจีน) , กลุ่มพ่อค้าเลี้ยงปุนิม จาก บังคลาเทศ

นอกจากนี้ ด้วยต้นทุนชุมชนที่มีการเลี้ยงปุนิมเป็นจำนวนมาก ชุมชนบ้านหัวทางเป็นแหล่ง เรียนรู้ด้าน “การเลี้ยงปุนิม” ในระดับจังหวัดอีกทางหนึ่งด้วย

3.มิติการพัฒนาศักยภาพ จากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทางทีมวิจัย สามารถพัฒนา ศักยภาพตนเอง สู่การยกระดับผู้เลี้ยงปุนิม เป็นวิทยากร ที่สามารถให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้ ทั้งนี้ เพราะกระบวนการที่ผ่านมา เป็นการเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับชนิด ประเภท การเลี้ยง การจัดการบ่อ การคัดแยกปู

โดยศักยภาพ ดังกล่าว เป็นศักยภาพเชิงบวกที่หนุนเสริม ฐานอาชีพปุนิม ซึ่งเป็นหนึ่งในฐาน การเรียนรู้ของชุมชนบ้านหัวทาง เป็นหนึ่งในสองฐานที่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ามาเรียนรู้